

Till: Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisorernas granskning av kommunens årsredovisning och bokslut 2019

Kommunrevisorerna i Strängnäs kommun har granskat kommunens årsredovisning för år 2019.

Vår bedömning är att årsbokslutet, årsredovisningen och den sammanställda redovisningen för år 2019 i allt väsentligt har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning och i enlighet med de rekommendationer som lämnats från Rådet för kommunal redovisning.

Kommunens resultat för året uppgår till 88,6 mnkr, vilket är 23,4 mnkr högre än samma period förra året och 47,4 mnkr bättre än budget. Avvikelsen mot budget beror främst på lägre verksamhetskostnader än förväntat samt att resurs- och reservmedel inte nyttjats under året. Resultatutfallet från balanskravet för helåret uppgår till 87,3 mnkr. Nämnderna redovisar ett överskott på totalt 18,8 mnkr. Vår bedömning är att kommunen klarat balanskravet för helåret.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vår sammantagna bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt. Däremot är vår bedömning att den sammanvägda målluppfyllelsen för de fyra målområdena Invånare, Samhälle, Medarbetare och Ekonomi inte fullt ut är förenliga med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning

Vi önskar att kommunstyrelsen inkommer med yttrande avseende vår granskning senast 2020-09-15.

Strängnäs 2020-03-25

För revisorerna i Strängnäs kommun

Kjell Oretorp
Ordförande

Stefan Behrnetz
Vice ordförande

Signatursida

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

Namn	Kjell Oretorp
Datum & Tid	2020-06-10 21:14:12 +02:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_07b2ebd1fc9ec060304835090f0a89f916

Namn	STEFAN BEHRNETZ
Datum & Tid	2020-06-10 21:48:21 +02:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_07c37b8f31df13e1762adc619bbe3314c8

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2019-12-31

Strängnäs kommun

2020-03-25

Innehåll

Sammanfattning

Rekommendationer

Inledning

Förvaltningsberättelsen

Redovisningsprinciper

Mål för god ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Verksamhetsmål

Balanskrav

Resultaträkning

Balansräkning

Kassaflödesanalys

Driftredovisning

Investeringsredovisning

Sammanställd räkenskaper

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Strängnäs kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Årsredovisningen

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

Resultat och prognos

Kommunens resultat för året uppgår till 88,6 mnkr, vilket är 23,4 mnkr högre än samma period förra året och 47,4 mnkr bättre än budget. Avvikelsen mot budget beror främst på lägre verksamhetskostnader än förväntat samt att resurs- och reservmedel inte nyttjats under året.

Resultatutfallet från balanskravet för helåret uppgår till 87,3 mnkr. Nämnderna redovisar ett överskott på totalt 18,8 mnkr.

Vår bedömning är att kommunen klarat balanskravet för helåret.

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska hushållning.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att det av fullmäktige fastställda finansiella målet har uppnåtts för 2019.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att den sammanvägda måluppfyllelsen för de fyra målområdena Invånare, Samhälle, Medarbetare och Ekonomi inte fullt ut är förenliga med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

Västerås 2020-03-25

Susann Eriksson

Auktoriserad revisor

Mikael Lind

Certifierad kommunal revisor

Inledning

Bakgrund

Vi har av Strängnäs kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsredovisningen för perioden 2019-01-01—2019-12-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas bedömning.

Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) (LKBR), trädde i kraft den 1 januari 2019.

Syfte och revisionsfråga

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till Kommunfullmäktige. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsredovisningen.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Skyrev (Sveriges kommunala yrkesrevisorer). Det innebär att vi genomfört en granskning för att bedöma om årsredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut
- Räkenskaperna innehåller några väsentliga felaktigheter
- Resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål Kommunfullmäktige beslutat.

Inledning

Avgränsning

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställd räkenskaper

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen och vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2019. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella uppgifterna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, det vill säga vi granskar inte alla siffror i årsredovisningen.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Inledning

Revisionskriterier och metod

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Kommunfullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Stickprovsvis granskat specifikationerna till årsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- Översiktlig analys av resultaträkningen

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnad av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt att uppdragen från kommunfullmäktige är fullgjorda.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

Förvaltningsberättelsen

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning 4 kap 1 § ska årsredovisningen innehålla

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- noter
- driftredovisning
- investeringsredovisning
- sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådan upprättas enligt 12 kap 2 §.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- Utveckling av verksamheten (LKBR 11:1)
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomiska ställning (LKBR 11:2)
- Händelser av väsentlig betydelse (LKBR 11:3)
- Förväntad utveckling (LKBR 11:4)
- Väsentliga personalförhållanden (LKBR 11:5)
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning (LKBR 11:7)

- God ekonomisk hushållning (LKBR 11:8)
- Ekonomisk ställning (LKBR 11:9)
- Balanskravsresultat (LKBR 11:10), om negativt balanskravsresultat gäller LKBR 11:11
- Den kommunala koncernen (LKBR 11:12)
- Privata utförare (LKBR 11:13)

Sådana upplysningar som anges ovan ska även omfattas av sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, dvs kommunalt koncernföretag (LKBR 2:5).

I RKR:s rekommendation R15 Förvaltningsberättelsen står det tydligt att det ska framgå vilket sammanhållet avsnitt i årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelsen. Vidare står det att förvaltningsberättelsen ska presenteras i omedelbar anslutning till resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Förvaltningsberättelsen

Ytterligare huvudrubriker, utöver de ovan nämnda, och underrubriker kan läggas till.

Under varje rubrik lämnas, om annat inte anges i rekommendationen, upplysningar om den kommunala koncernen och kommunen. Beskrivningarna bör utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter kommunen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Vi har granskat att:

- Det tydligt framgår vad som är förvaltningsberättelse
- Förvaltningsberättelsen presenteras före men i omedelbar anslutning till resultaträkning, balansräkningen och kassaflödesanalys.
- Förvaltningsberättelsen följer LKBR
- Förvaltningsberättelsen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse
- Under varje huvudrubrik lämnas upplysningar om både den kommunala koncernen och kommunen, om inget annat angivits i RKR R15.

Kommentar

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Vi har inte granskat nämndvis redovisning.

Bedömning

Det är alltid svårt att tolka nya lagar och rekommendationer. För denna förändring kring uppställningsformen av kommunernas förvaltningsberättelse används begreppet väsentlighet. Rekommendationen trycker på att det mest väsentliga skall presenteras i kommunernas förvaltningsberättelse. Övrig information kan kommunen hänvisa till, vad som är väsentligt är inte alltid lätt att bedöma. Vår bedömning är att Strängnäs har gjort ett gediget arbete för att anpassa sin årsredovisning till de nya kraven. Vi har noterat att alla de rekommenderade huvudrubrikerna inte finns. Vi anser dock att den information som krävs till största delen är inkluderad. Vi anser dock att utifrån denna utgångspunkt håller kommunens förvaltningsberättelse en acceptabel nivå och en bra utgångspunkt att jobba vidare med under de närmsta åren.

Vi **bedömer**, utifrån ovanstående genomgång, att förvaltningsberättelsen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av kommunen och är i allt väsentligt upprättade enligt LKBR och rekommendation R15 förvaltningsberättelse men att det finns utvecklingsmöjligheter.

Redovisningsprinciper

Från den 1 januari började den nya lagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) att gälla. Det innebar bland annat nya redovisningsprinciper och viss förflyttning från rekommendationer till lagtext samt värderingsregler.

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med LKBR och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningspersonal samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot Rådet för kommunal redovisning gällande rekommendationer.

Kommentar

Vi rekommenderar att principerna kompletteras med information om vilka rekommendationer som tillämpas. Vi uppmanar även kommunen att säkerställa och gå igenom att tillämpliga rekommendationer finns medtagna.

Kommunen har gjort avsteg från RKR R2 gällande investeringsbidrag från privata aktörer som egentligen borde ha resultatförts alternativt påverkat det egna kapitalet. Årets bidrag borde ha påverkat resultatet med 30 mnkr och tidigare års bidrag det egna kapitalet med 70 mnkr. RKR:s styrelse har dock, vid ett extra styrelsemöte 2019-06-18, beslutat att gatukostnadsersättning och investeringsbidrag tillsvidare alternativt kan redovisas i enlighet med RKR 18.1.

Kommunen redovisar sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen (RKR R10) men har tidigare gjort en extra avsättning med 76,5 mnkr som strider mot rekommendationen.

Finansiell leasing hanteras felaktigt som operationell leasing och avviker härmed från RKR R5. Kommunen motiverar avsteget med att beloppet är ej väsentligt. Beloppet är dock inte känt för oss och därför kan vi inte bedöma om vi anser det vara väsentligt eller ej.

Pågående anläggningar inom exploateringsverksamheten redovisas som omsättningstillgång till den tas i bruk, vilket är ett avsteg från RKR R4 och medför ett klassificeringsfel.

Vår **bedömning** utifrån väsentlighetsprincipen, *bortsett från ovan*, är att Strängnäs kommun i övrigt efterlever RKR:s rekommendationer.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Vi har granskat om:

- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- det vid avvikelser finns en beskrivning av åtgärdsförslag.
- målen för god ekonomisk hushållning även inkluderar de kommunala koncernföretagen.

Kommentarer

Kommuner och Regioner ska för verksamheten ange mål och riktlinjer som har betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Sammanfattning av sid 11

Verksamhetsmål

Sammanfattning av sid 12

Utfifrån en helhetsbedömning av både det finansiella målet och verksamhetsmålen gör kommunstyrelsen en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås.

Av kommunfullmäktiges fem beslutade mål uppnås tre (60 %) och härmed uppnås, enligt vår bedömning, inte samtliga mål för god ekonomisk hushållning till fullo.

Vår sammantagna bedömning är att resultatet inte fullt ut är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Mål	Bedömning
Kommunen har god ekonomisk hushållning som finansierar framtida tillväxt och kvalitetshöjande åtgärder.	

Kommentar

Resultatets andel i förhållande till skatteintäkter och bidrag uppgår till 4,3 % och överstiger härmed 2 % som brukar betraktas som god ekonomisk hushållning.

Enligt kommunen ska god ekonomisk hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet råda inom hela kommunkoncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Resultatet är positivt och besluta har tagits under året för att fortsätta säkra kommunens ekonomi och utifrån detta är kommunstyrelsens bedömning att målet är uppfyllt.

Verksamhetsmål

Mål - INVÅNARE	Bedömning
I kommunen erbjuds bra utbildningsmöjligheter. Tidiga insatser i förskolan och skolan ger alla barn likvärdiga möjligheter till att utveckla kunskaper, nå målen och få en livslång lust att lära.	Delvis uppfyllt
Mål - INVÅNARE	Bedömning
Vården och omsorgen utvecklar och stärker individens välbefinnande och självbestämmande	Uppfyllt
Mål - SAMHÄLLE	Bedömning
Kommunen arbetar tillsammans med andra aktörer för ett hållbart samhälle som är attraktivt att bo, leva och verka i där ett bra företagsklimat råder och vi tar vara på vårt läge vid vattnet.	Uppfyllt
Mål - MEDARBETARE	Bedömning
Strängnäs kommun är en lärande organisation med engagerade medarbetare som ständigt utvecklar sig själva och verksamheten.	Delvis uppfyllt

Kommentar

Av kommunfullmäktiges fyra beslutade verksamhetsmål inom följande målområde Invånare, Samhälle och Medarbetare uppnås två motsvarande 50 %. Övriga två bedöms vara delvis uppfyllda.

Utfifrån en helhetsbedömning av både det finansiella målet och verksamhetsmålen gör kommunen en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås.

Balanskrav

Balanskravsutredning, mkr	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	-7,2	36,4	69,7	68,9	65,1	88,6
Samtliga realisationsvinster	0,0	0,0	-3,8	-1,5	-7,7	-1,3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-7,2	36,4	65,8	67,4	57,4	87,3
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	-7,2	36,4	65,8	67,4	57,4	87,3

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid ska gå förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop. 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i årsredovisningen framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Från och med 2013 har kommuner och kommunalförbund möjlighet att använda sig av de nya reglerna om resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och regioner som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Vi har granskat att:

- kommunen uppfyller balanskravet
- det vid eventuellt negativt resultat framgår när och på vilket sätt kommunen avser att reglera detta
- det framgår hur eventuellt tidigare års negativa resultat har reglerats
- skälen till att inte reglera ett eventuellt negativt resultat framgår, i de fall fullmäktige beslutat om att sådan reglering inte ska ske

Kommentar

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt kommunallagen i förvaltningsberättelsen. I årsredovisningen står det att kommunens balanskravsresultat uppgår till 87,3 mnkr. Kommunen har inga tidigare underskott att återställa.

I vår granskning av balanskrav har vi inte funnit några avvikelser.

Vår bedömning är att kommunen uppfyller balanskravet.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (tkr)	Not	Koncern 2019	Koncern 2018	Kommun 2019	Kommun 2018
Verksamhetens intäkter	1	864 521	857 310	382 399	390 461
Verksamhetens kostnader	2	-2 553 693	-2 503 650	-2 296 010	-2 256 638
Avskrivningar	3	-193 156	-185 224	-69 925	-63 242
Verksamhetens nettokostnader		-1 882 329	-1 831 565	-1 983 536	-1 929 419
Skatteintäkter	4	1 788 494	1 734 679	1 788 494	1 734 679
Generella statsbidrag och utjämning	5	274 768	247 930	274 768	247 930
Delsumma skatteintäkter		2 063 261	1 982 609	2 063 261	1 982 609
Verksamhetens resultat		180 933	151 044	79 725	53 189
Finansiella intäkter	6	9 546	9 028	55 565	68 978
Finansiella kostnader	7	-46 154	-56 542	-46 707	-57 031
Delsumma finansnetto		-36 608	-47 514	8 857	11 947
Resultat efter finansiella poster		144 324	103 530	88 582	65 136
Extraordinära poster	8	0	0	0	0
Årets resultat	9	144 324	103 530	88 582	65 136

Kommentar

Årets resultat för kommunen är positivt och uppgår till 88,6 mnkr och för kommunkoncernen till 144,3 mnkr.

Värt att notera är att årets kostnadsutveckling är 3,4 % (2,9 %) jämfört med utvecklingen för skatteintäkter och generella statsbidrag som är 4,1 % (fg år 2,7 %). För att hantera framtida ekonomiska utmaningar behöver nettokostnadsutvecklingen dämpas. Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto uppgår till 95,7 %.

Vi har noterat att kommunen reserverat en kostnad för kollektivtrafiken på 2,2 mnkr avseende osäkerhet för oförutsedda kostnader.

Enligt LKBR 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt LKBR
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets externa intäkter och kostnader
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningen inte påverkas av väsentliga fel i periodisering

De har även reserverat en kostnad för pensioner som uppgår till ca 4,6 mnkr (inkl löneskatt) avseende osäkerhet kring underlag som skickas till Skandia samt osäkerhet kring nya lönesystemet.

Vi har inte stöd för att bedöma om dessa reserveringar på totalt 6,8 mnkr är korrekta.

Vi har granskat resultaträkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter, *förutom vad som nämnts ovan*.

Balansräkning

Enligt LKBR 6:1 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- balansräkningen är uppställd enligt LKBR
- noter finns i tillräcklig omfattning
- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder i allt väsentligt existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade samt inte påverkas av väsentliga periodiseringsfel
- tillgångar, avsättningar och skulder har i all väsentlighet värderats enligt principerna i LKBR
- föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentar

Soliditeten för kommunkoncernen uppgår till 12,3 % att jämföra med budget på 10,8 %. Soliditeten är fortfarande låg i förhållande till andra kommunkoncerner med ett genomsnitt på 23,9 % (år 2018).

Vi har granskat balansräkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Vi **bedömer** att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

BALANSRÄKNING (tkr)	Not	Koncern 2019-12-31	Koncern 2018-12-31	Kommun 2019-12-31	Kommun 2018-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	12	3 433	3 067	828	769
Materiella anläggningstillgångar					
<i>Mark, byggnader, tekniska anläggningar</i>	13	4 043 056	3 921 006	810 283	796 658
<i>Maskiner och inventarier</i>	14	126 133	123 627	96 434	91 518
Finansiella anläggningstillgångar					
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	15	63 224	67 417	2 360 832	2 390 540
Summa anläggningstillgångar		4 235 847	4 115 117	3 268 377	3 279 485
Bidrag till infrastruktur	16	29 982	31 648	29 982	31 648
Omsättningstillgångar					
Exploateringsstillgångar	17	97 065	129 939	97 065	129 939
Förråd, mm	-	8 610	10 952	-	-
Fordringar	18	297 216	263 850	351 352	177 483
Kassa och bank	19	350 502	286 854	350 396	286 829
Summa omsättningstillgångar		753 393	691 594	798 813	594 251
Summa tillgångar		5 019 222	4 838 359	4 097 172	3 905 383
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	20				
Årets resultat		144 324	103 530	88 582	65 136
Övrigt eget kapital		988 143	884 613	677 382	612 246
Summa eget kapital		1 132 468	988 143	765 964	677 382
Avsättningar					
Avsatt till pensioner	21	272 322	249 315	271 916	248 848
Andra avsättningar	22	110 291	103 848	0	0
Summa avsättningar		382 613	353 163	271 916	248 848
Skulder					
Långfristiga skulder	23	2 906 055	2 893 911	2 640 103	2 534 035
Kortfristiga skulder	24	598 087	603 142	419 189	445 118
Summa skulder		3 504 141	3 497 053	3 059 292	2 979 153
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		5 019 222	4 838 359	4 097 172	3 905 383
Ansvarsförbindelser (tkr)					
Pensionsförpliktelse	25	517 306	531 600	517 306	531 600
Borgensåtaganden	26	3 638	3 914	231 198	346 316
Operationella leasingavtal	27	18 234	12 505	10 505	4 936
Hyresavtal för verksamhetsfastigheter	28	273 211	337 654	486 492	552 396
Summa ansvarsförbindelser		812 389	885 673	1 245 501	1 435 248

Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas enligt LKBR kap 8 1§.

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Enligt RKR:s rekommendation R13 Kassaflödesanalys ska räkenskapsårets kassaflöden i kassaflödesanalysen hänföras till följande sektorer:

- löpande verksamhet
- investeringsverksamhet
- finansieringsverksamhet, och i förekommande fall
- bidrag till infrastruktur

Vi har granskat att:

- kassaflödesanalysen uppfyller kraven i LKBR
- följer RKR R13 Kassaflödesanalys
- noter finns i tillräcklig omfattning
- kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen
- kassaflödesanalys har upprättats för både kommunen och koncernen

Kommentar

Vi har granskat kassaflödesanalysen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

KASSAFLÖDESANALYS (tkr)		Koncern 2019	Koncern 2018	Kommun 2019	Kommun 2018
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		144 324	103 530	88 582	65 136
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	222 606	202 016	92 993	77 271
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		366 930	305 546	181 575	142 407
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	17	-33 367	-11 475	-173 870	-7 291
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	23	-5 056	10 240	-25 930	-19 502
Ökning (-)/minskning (+) av exploateringsstillgångar	16	32 874	-31 126	32 874	-31 126
Ökning (-)/minskning (+) av förråd	-	2 343	-2 309	-	-
Medel från den löpande verksamheten		363 724	270 877	14 650	84 488
Investeringsverksamheten					
Investeringar i anläggningstillgångar	12-14	-297 887	-251 601	-55 773	-90 337
Avyttrade och uttrangerade anläggningstillgångar	12-14	13 355	2 133	794	1 682
Investering i finansiella anläggningstillgångar	15	0	0	-100	0
Avyttrade finansiella tillgångar	15	1 743	0	140 745	0
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	15	0	0	0	0
Omklassificering av exploateringsstillgångar	16	-33 546	-25 768	-33 546	-25 768
Medel från investeringsverksamheten		-316 336	-275 236	52 119	-114 423
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	22	0	0	94 000	0
Amortering	22	-21 209	-99 822	0	-85 000
Utlåning till koncernbolag	22	-	-	-124 000	-20 000
Amortering från koncernbolag	22	-	-	30 000	85 000
Kostnadsersättning och investeringsbidrag	22	33 352	52 436	27 267	52 436
Förändring koncernkonto	22	0	0	-33 086	-53 045
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar	15	3 166	1 267	1 666	1 666
Återbetald utlåning	15	950	950	950	950
Medel från finansieringsverksamheten		16 260	-45 169	-3 202	-17 993
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		286 854	336 383	286 829	334 759
Likvida medel vid årets slut		350 502	286 854	350 396	286 829

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

I kassaflödesanalysen ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret. Av kassaflödesanalysen framgår att kommunens kassaflöde från den löpande verksamheten uppgår till 14,6 mnkr. Kommunen har investerat 52,1 mnkr i materiella anläggningstillgångar. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgår till -3,2 mnkr. Årets kassaflöde uppgår till totalt 63,6mnkr.

Driftredovisning

Driftredovisning (tkr)	Intäkter	Kostnader	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall 2018
Kommunfullmäktige	789	-6 489	-5 700	-5 846	146	-5 028
Kommunstyrelsen	35 950	-164 953	-129 003	-130 874	1 871	-132 090
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	22 043	-43 963	-21 921	-26 683	4 762	-17 313
Teknik- och fritidsnämnden	103 287	-245 550	-142 263	-142 189	-74	-134 176
Kulturnämnden	6 115	-50 112	-43 997	-43 951	-46	-44 247
Socialnämnden	189 013	-900 584	-711 571	-718 462	6 891	-704 634
Barn- och utbildningsnämnden	589 134	-1 468 746	-879 612	-884 850	5 238	-841 191
Summa nämnderna	946 330	-2 880 398	-1 934 068	-1 952 855	18 787	-1 878 679
Interna räntor och avskrivningar	0	66 943	66 943	67 238	-295	62 101
Pensioner, arbetsgivaravgifter	0	-52 560	-52 560	-53 500	940	-54 341
Exploatering vinst/förlust	12 290	-10 939	1 351	5 000	-3 649	6 276
Hyresbudget ny-till o ombyggnad	0	0	0	-7 480	7 480	0
Övr. kommungemensamma kostnader	10 023	-6 419	3 604	1 457	2 147	4 483
Resurs- och reservmedel	0	-172	-172	-18 200	18 028	0
lanspråktaga medel från eget kapital	0	-3 467	-3 467	0	-3 467	-9 300
Internt återförda intäkter/kostnader	-586 244	591 002	4 758	4 500	258	3 281
Summa övriga kommungemensamma kostnader	-563 931	584 388	20 457	-985	21 442	12 500
Summa verksamheternas intäkter/kostnader	382 399	-2 296 010	-1 913 611	-1 953 840	40 229	-1 866 178
Avskrivningar	0	-69 925	-69 925	-69 460	-465	-63 242
Skattenetto	2 117 839	-54 578	2 063 261	2 058 200	5 061	1 982 609
Finansnetto	94 564	-85 708	8 857	6 300	2 557	11 947
Resultat	2 594 803	-2 506 221	88 582	41 200	47 382	65 136
Återföring medel från eget kapital, inkl balansenheter (nämnder) ¹⁾	0	1 879	1 879	0	1 879	9 995
Resultat enligt god ekonomisk hushållning¹⁾	2 594 803	-2 504 342	90 461	41 200	49 261	75 131

¹⁾ God ekonomisk hushållning enligt KS/2019:355. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

En förändring mot tidigare år är att driftredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämma av mot fullmäktiges budget.

Vi har granskat att:

- budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisas i sammanfattning
- redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från bokföringen
- samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- jämförelse görs med tidigare år
- driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål
- driftredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen

Kommentar

Nämnderna visar en positiv avvikelse mot budget med 18,8 mnkr.

Socialnämnden visar ett överskott med 6,9 mnkr som förklaras med lägre kostnader för vakanta tjänster, färre externa vårdplaceringar samt att reserverade volymökningar inte utnyttjats.

Barn- och ungdomsnämndens överskott uppgår till 5,2 mnkr och berör volymjusteringar, ökade barnomsorgsintäkter, lägre kostnader för skolskjutsar och senare start av en resursskola.

Även Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett stort överskott mot budget med 4,8 mnkr. Avvikelsen beror på vakanta tjänster och utnyttjade medel för översiktsplanering.

Driftredovisningen ingår i årsredovisningen i enlighet med LKBR. Rekommendationen behöver inte tillämpas förrän 2020 och då rekommenderar vi att tabellen kompletteras med kommentarer. Idag finns kommentarer men de återfinns i avsnittet Förvaltningsberättelse.

Investeringsredovisning

Nämnd	Årets investeringar 2019					Sedan projektets start			Förslag till ombudgetering 2020
	Helår Budget	Inkomster	Utgifter	Nettoutfall 2019	Avvikelse 2019	Total Budget	Totalt Utfall	Total Avvikelse	
Kommunfullmäktige	0	0	-91	-91	-91	-150	-91	59	0
Kommunstyrelse	-17 500	338	-5 848	-5 511	11 989	-117 806	-102 682	15 123	12 082
Barn- och utbildningsnämnd	-10 000	386	-10 610	-10 224	-224	-11 523	-10 855	667	500
Socialnämnd	-3 000	0	-2 932	-2 932	68	-4 674	-3 917	757	681
Kulturnämnd	-2 500	0	-2 781	-2 781	-281	-4 500	-4 488	12	0
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd	-1 300	0	0	0	1 300	-2 395	-795	1 600	1 600
Teknik- och fritidsnämnd	-28 100	13 143	-43 045	-29 903	-1 803	-58 601	-50 270	8 331	8 321
Summa investeringar exkl örönmärkta medel	-62 400	13 866	-65 308	-51 441	10 959	-199 648	-173 099	26 549	23 184
Nyttjat från örönmärkta medel i eget kapital	0	0	-2 353	-2 353	-2 353	0	-4 994	-4 994	0
Summa investeringar	-62 400	13 866	-67 660	-53 794	8 606	-199 648	-178 093	21 555	23 184

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens eller regionens investeringsverksamhet.

En förändring mot tidigare år är att investeringsredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämma av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten. Vidare står det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas samt ska den även omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Vi har granskat att:

- investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring
- posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkning och kassaflödesanalys
- jämförelse med tidigare år görs
- avvikelser i förhållande till budget och prognos har analyserats och kommenterats
- investeringsredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen.

Kommentar

Årets nettoinvesteringar uppgår till 53,8 mnkr och avvikelserna mot budget uppgår till 8,6 mnkr.

Den största investeringen avser nytt konstgräs på Larslunda idrottsplats samt reinvesteringar i gatubeläggningar.

Saknar kommentarer till avvikelserna per nämnd.

Investeringsredovisning ingår i årsredovisningen i enlighet med LKBR. Rekommendationen behöver inte tillämpas förrän 2020 och då rekommenderar vi att tabellen kompletteras med kommentarer.

Vi har granskat investeringsredovisningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter, *förutom vad som noterats ovan.*

Sammanställda räkenskaper

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens eller regionens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

Vi har granskat att:

- Den sammanställda räkenskapen är uppställd enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper
- Samtliga kommunala koncernföretag i kommunkoncernen har inkluderats
- Konsolidering har skett av de kommunala koncernföretag i vilka kommunen har ett betydande inflytande, är av särskild ekonomisk betydelse eller är av särskild betydelse för kommunens verksamhet.
- Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod har tillämpats vid konsolideringen
- Beloppen överensstämmer med den sammanställda räkenskaper och de ingående bolagens redovisningar
- Eliminering av interna poster i allt väsentligt har skett
- Det finns kassaflödesanalys och noter för sammanställda räkenskaper

Kommentar

Bolaget Strängnäs Kommunföretag AB är nystartat och ska ansvara för ledning och samordning av koncernen.

Redovisningen omfattar det bolag som kommunen har ett bestämmande inflytande över dvs ägarandel >50 %. Bolag där ägandet uppgår till mellan 20-50 % hanteras som intressebolag.

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primärkommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

- Strängnäs Kommunföretag AB, 100 %
- SEVAB Nät AB, 100 %
- Strängnäs Fastighet AB, 100 %
- Strängnäs Bostad AB, 100 %

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Det har enligt erhållen rapport inte skett någon förändring av redovisningsprinciper inom dotterföretagen under året.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår översiktliga granskning avseende sammanställda räkenskaper.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2020 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.